

*Т. Є. Трубнік,
к.е.н., доцент кафедри статистики,
ДВНЗ "Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана", м. Київ*

АНАЛІЗ ГАЛУЗЕВОЇ ТА РЕГІОНАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ МЕТОДОМ «SHIFT-SHARE»

*Т. Е. Trubnik,
Ph.D. in Economics, associate professor Department of statistics,
SHEE «Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman», Kyiv*

ANALYSIS OF SECTORAL AND REGIONAL COMPETITIVENESS OF KYIV'S REGION BY «SHIFT-SHARE» METHOD

В статті запропоновано використання методу «shift-share» в якості статистичного інструментарію для оцінювання конкурентоспроможності регіонів. Факторна декомпозиція дозволила розкласти загальний приріст валової доданої вартості регіонів на національну, галузеву та регіональну компоненти. Метод структурних зрушень розширює можливості регіонального аналізу у виявленні впливу на економіку регіону національної економіки, факторів внутрішньої ефективності кожного виду економічної діяльності та специфічних умов регіональної економіки. За допомогою графічного методу проведена типологізація видів економічної діяльності економіки Київської області за 2011-2013 рр. Результати аналізу дозволили надати рекомендації щодо коригування регіонального розвитку Київської області з метою зростання її конкурентоспроможності.

In the article is being proposer the use of the «shift-share» method as statistical tool to evaluate regional competitiveness. Factorial decomposition allowed to decompose the overall growth of regional gross value added at national, sectoral and regional components. Method of structural shifts expands possibilities of regional analysis in identifying impact on the regional economy of the national economy, factors internal efficiency of each type of economic activity and the specific conditions of the regional economy (regional farms). With the help of a graphic method conducted typologization types of economic activity of economy of the Kiev's region from 2011 till 2013. Results of the analysis allowed to provide recommendations for adjusting of regional development of Kyiv's region in order to increase its competitiveness.

Ключові слова: конкурентоспроможність регіону, види економічної діяльності, метод «shift-share», валовий регіональний продукт, типологізація видів економічної діяльності регіону.

Keywords: competitiveness of the region, types of economic activity, the «shift-share» method, gross of regional product, typologization types of economic activity of the region.

Постановка проблеми. Посилення нерівномірності регіонального розвитку та зростання міжрегіональних соціально-економічних диспропорцій притаманно українській економіці останніх десятиріч. Загострення зовнішніх та внутрішніх загроз, необхідність здійснення радикальних структурних перетворень, потреба у розкритті потенціалу територій вимагає реалізації регіональної політики у напрямку поєднання горизонтальної координації стратегічних цілей з різноманітними галузевими політиками. Узгодження цілей територіального та секторального розвитку формує умови для підвищення конкурентоспроможності регіонів [5].

Забезпечення регулярного моніторингу регіональних змін передбачає використання статистичного інструментарію. Результати аналізу якості регіональних перетворень слугують основою для коригування

управлінських рішень. Додаткові можливості в оцінюванні результатів реалізації політики підвищення конкурентоздатності регіонів надає метод «shift-share».

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вітчизняні науковці достатньо уваги приділяють проблемам регіональної економіки та ефективності використання регіонального потенціалу. Зокрема, вивченню рівня соціально-економічного розвитку регіонів присвячені роботи З.Герасимчука [3], Б.Данилишина [4], М.Макаренка [7], Л.Петкової [8], Л.Чернюк [6]. Незважаючи на опрацьованість питань у цьому напрямі, актуальним залишається розширення можливостей регіонального аналізу з метою виявлення конкурентних переваг регіональних економік та пошук нових підходів у дослідженні їх конкурентоспроможності.

Метою статті є демонстрація можливостей методу «shift-share» у виявленні конкурентних переваг окремого регіону. Апробація запропонованого методу, як додаткового інструмента регіонального аналізу, дозволить виявити вплив національного, галузевого та регіонального факторів на формування конкурентоспроможності Київської області.

Виклад основного матеріалу. У традиційній реалізації найчастіше метод «shift-share» використовується для характеристики структурних змін у зайнятості населення територіальної одиниці. На нашу думку, з методологічної точки зору для оцінювання рівня економічного розвитку регіону доцільним є залучення до аналізу валового регіонального продукту. ВВП складається із суми валових доданих вартостей усіх видів економічної діяльності, скоригований на величину непрямо вимірюваних послуг фінансового посередництва та податків за виключенням субсидій на продукти. Але відсутність даних у галузевому розрізі за показником ВВП унеможливає його використання у розрахунках. Сучасна статистична інформаційна база як альтернативу пропонує ВДВ регіону. Валова додана вартість відображає додатково створену вартість у процесі виробництва і визначається як різниця між вартістю вироблених товарів та послуг (випуском) і вартістю повністю використаних у процесі виробництва товарів та послуг (проміжним споживанням). ВДВ регіону складається із суми ВДВ усіх видів економічної діяльності [2, с.125].

За остання роки відбулися певні принципові зміни у практиці статистичного обліку. У дослідженні показник ВДВ за 2010-2011 рр. базується на методології СНР-1993, за 2012-2013 рр. – на оновленій версії СНР-2008. Класифікація видів економічної діяльності до 2012 р. використовувала стандарт ДК 009:2005 (відповідність міжнародній класифікації ЄС NASE Rev.1.1.) [1], з 01.01.2012 – ДК 009:2010 (NASE Rev.2.0) [2]. Відмінність полягає у розширенні кількості видів економічної діяльності за рахунок їх збільшення у третинному сервісному секторі економіки.

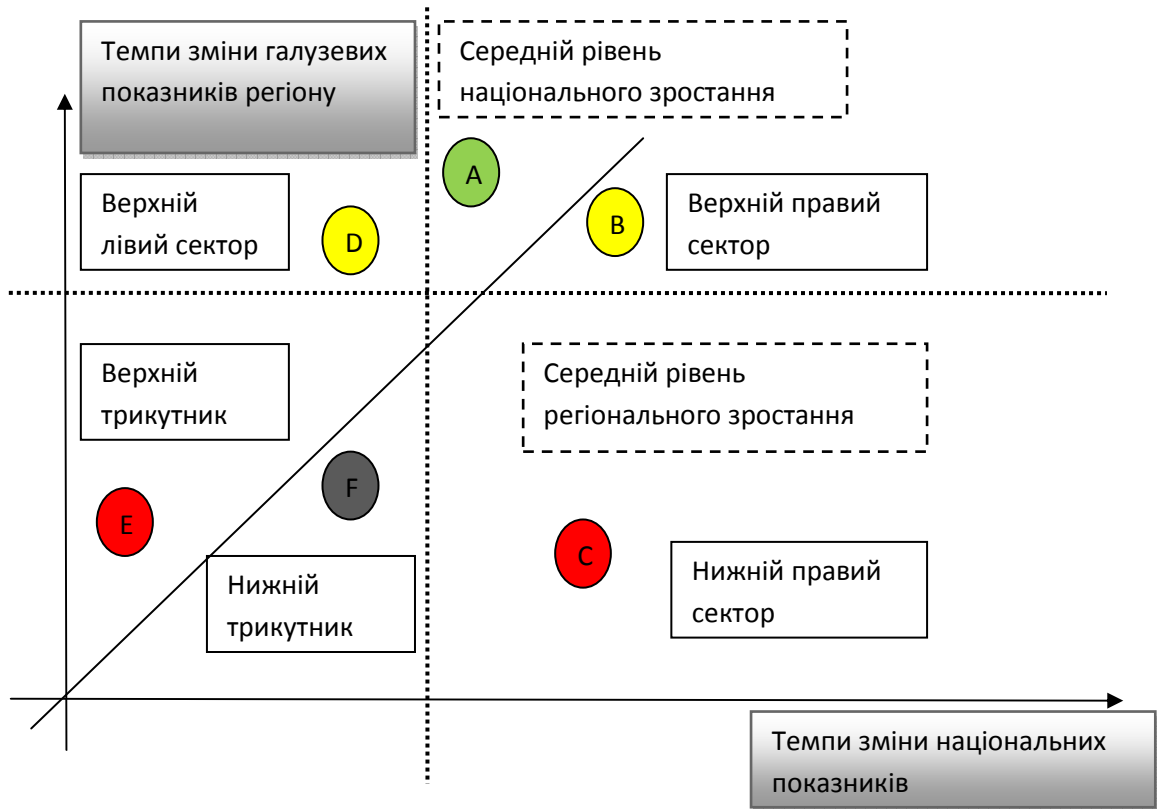
За методом «shift-share» загальна зміна ВДВ регіону розкладається на три адитивних складових: фактор національного впливу, фактор впливу галузевої структури економіки регіону та специфічний регіональний фактор. На відміну від апробації цього методу у виявленні впливу структурних зрушень на результати функціонування секторів економіки України [10], запропонований напрям дозволяє оцінити розподіл за видами економічної діяльності кожного окремого регіону за рівнем їх розвитку та внеску у регіональне господарювання. Як результат у попередній реалізації отримували типологізацію регіонів України за якістю секторальних змін, зараз завершальним етапом буде диференціація видів економічної діяльності регіону на передові, відносно стабільні, проблемні та аутсайтери.

Кожний з компонентів, відповідно до методу, враховує низку факторів за індексом фізичного обсягу ВДВ. Національна складова базується на відмінності темпів зміни регіональних показників порівняно з загальнонаціональними. Другий фактор впливу галузевої структури враховує відмінності між змінами за видами економічної діяльності та національними показниками. Третя складова відображає конкурентоздатність конкретного виду економічної діяльності регіону та внесок його ефективності до зміни показників регіональної економіки в цілому.

Потребує уточнення викладення результатів аналізу методом «shift-share» за допомогою графіка. А саме, відповідно до реалій відображення структурних зрушень різного рівня, можливе представлення двох варіантів (рис.1, рис.2). Спільним для графіків є утворення секцій, що характеризують конкурентоздатність видів економічної діяльності у складі регіону:

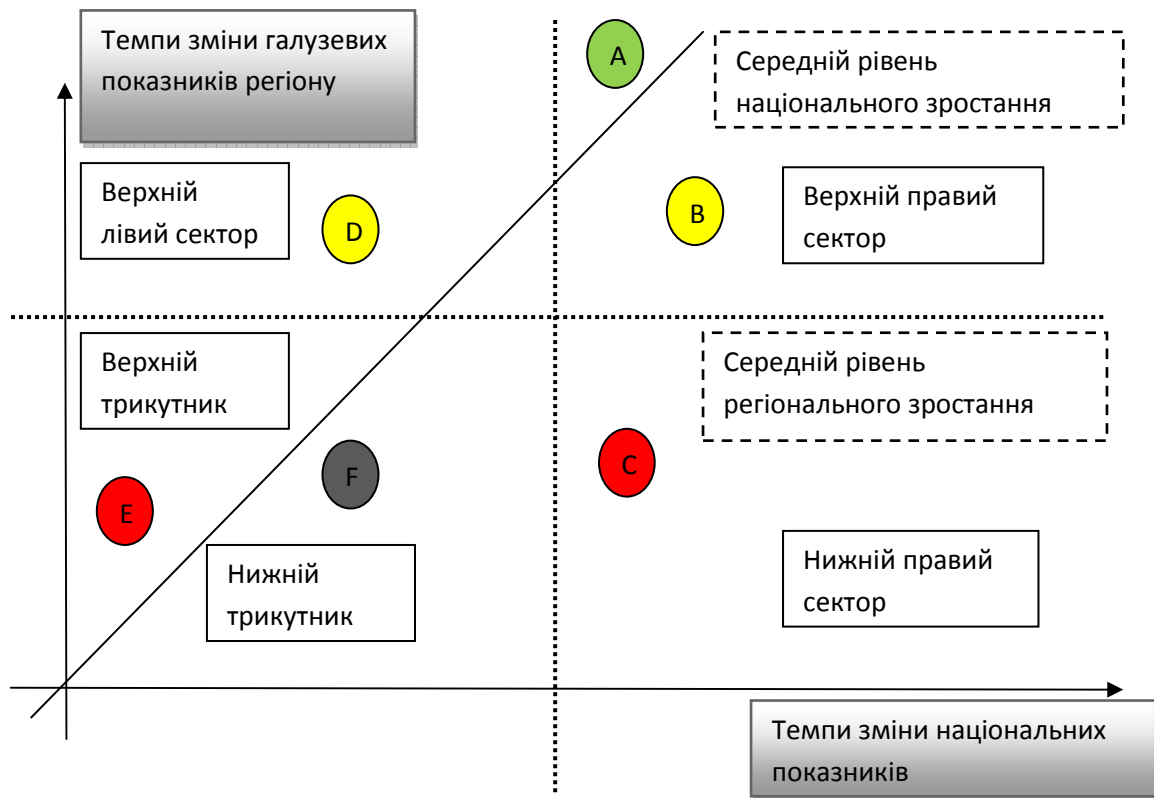
- ✓ Секція А представляє види економічної діяльності, яким притаманна висока внутрішня ефективністю та висока конкурентоздатність на галузевому та національному рівнях;
- ✓ Секції В та С охоплюють види, які мають кращу реалізацію галузевих можливостей, але відстають за регіональними показниками;
- ✓ Секції D та E включають види економічної діяльності з кращим рівнем регіональної конкурентоздатності, але слабкіші у характеристиках галузевої складової;
- ✓ Секція F містить регіони аутсайтери з низьким рівнем галузевої та регіональної конкурентоспроможності.

Передові види економічної діяльності у регіональному господарстві розміщені у секції А; відносно стабільні з кращими перспективами реалізації конкурентоздатності на національному рівні – секції В, D, відносно стабільні з слабкішими позиціями на національному щаблі – секції С, E; кризові – секція F.

Рис.1. Графічне зображення результатів аналізу конкурентоспроможності за допомогою методу «shift-share» за першим варіантом

Відмінність між графічними зображеннями полягає у розміщенні точки перетину середнього національного та середнього регіонального рівнів індексів фізичного обсягу ВДВ. Додатково для зручності тлумачення результатів проводиться лінія під кутом 45°, що відповідає рівності між національними та регіональними змінами показників. Оптимальна точка перетину національної та регіональної конкурентоспроможності може розташовуватися або над симетричною лінією (рис.1) або під нею (рис.2). Цей фактор накладає певні умови на тлумачення результатів: перший варіант – рівень національного зростання нижче оптимального, а регіонального – вищий за нього; другий варіант відображає національне випередження показників порівняно з еталоном та їх уповільнення на регіональному рівні.

Рис.2. Графічне зображення результатів аналізу конкурентоспроможності за допомогою методу «shift-share» за другим варіантом

Для демонстрації переваг методу «shift-share» в оцінюванні конкурентоспроможності економіки регіону проведений аналіз галузевої структури Київської області за 2011-2013 рр. (інформацію за СНР запізнюється у публічному представленні даних на один рік, у зв'язку зі складністю її інтеграції на макрорівні) [1, 2].

Київщина є потужним індустріальним, діловим, науково-технічним, транспортним та культурним центром України. Через територію області проходять три міжнародних транспортних коридори, залізниці за п'ятьма магістральними напрямками, розташований аеропорт міжнародного класу "Бориспіль". Київська область є інвестиційно привабливим регіоном країни, належить до промислово розвинених регіонів України та займає провідну позицію у виробництві сільськогосподарської продукції. Економіка регіону відповідає середньому рівню конкурентоспроможності [9]. Тип економіки Київщини за останні десять років поступово трансформувалася з сільськогосподарського (частка сільського господарства перевищує промисловість) на орієнтацію сфери послуг (частка послуг 50-60%) [9]. Регіон стабільно знаходиться на шостому місці за абсолютним значенням обсягу ВРП. За показником ВРП у розрахунку на особу область щорічно входить до п'ятірки регіонів-лідерів України. Питома вага ВДВ Київщини в економіці України коливається від 4,1% до 4,7 протягом 2011-2013 рр.

Показники наведені на рис.3 свідчать, економіка Київської області у 2013 р. спеціалізувалася на таких видах діяльності: будівництво; транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність; сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство; тимчасове розміщення й організація харчування; оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів; постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря; державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування. За даними 2012 р. спеціалізація Київського регіону ідентична.

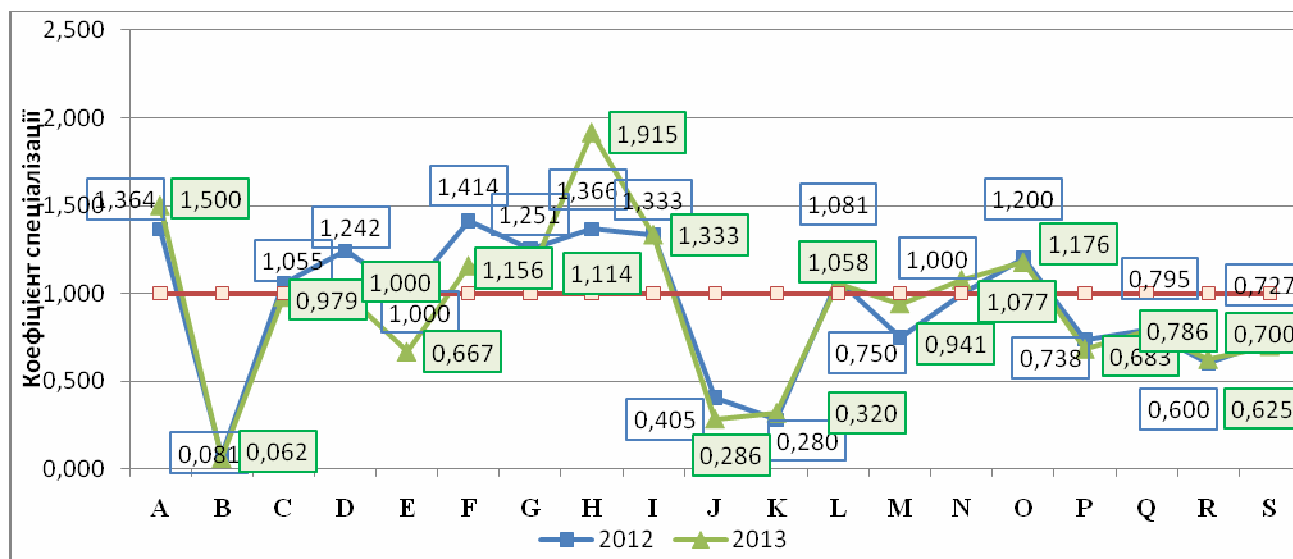

Рис. 3. Коефіцієнти спеціалізації Київської області за видами економічної діяльності за 2012-2013 р.

Доцільне проаналізувати спеціалізацію за видами економічної діяльності Київщини за попередньою редакцією КВЕД, хоча інформація не підлягає порівнянню. У 2011 р. спеціалізація охоплювала: сільське господарство, мисливство та лісове господарство, діяльність транспорту та зв'язку; будівництво; державне управління; виробництво та розподілення електроенергії, газу та води; торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку.

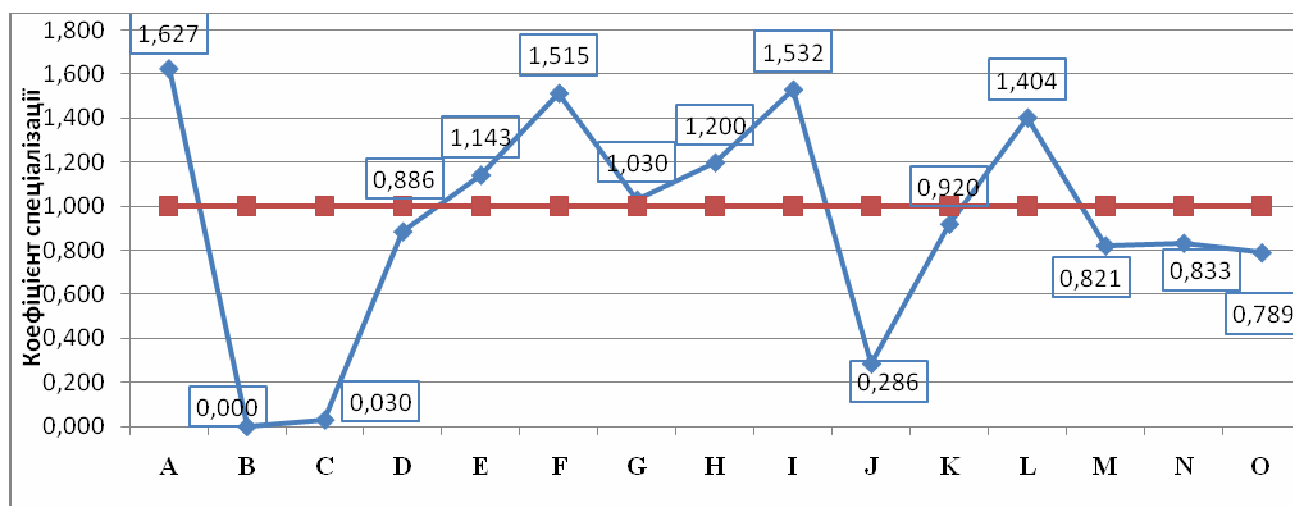
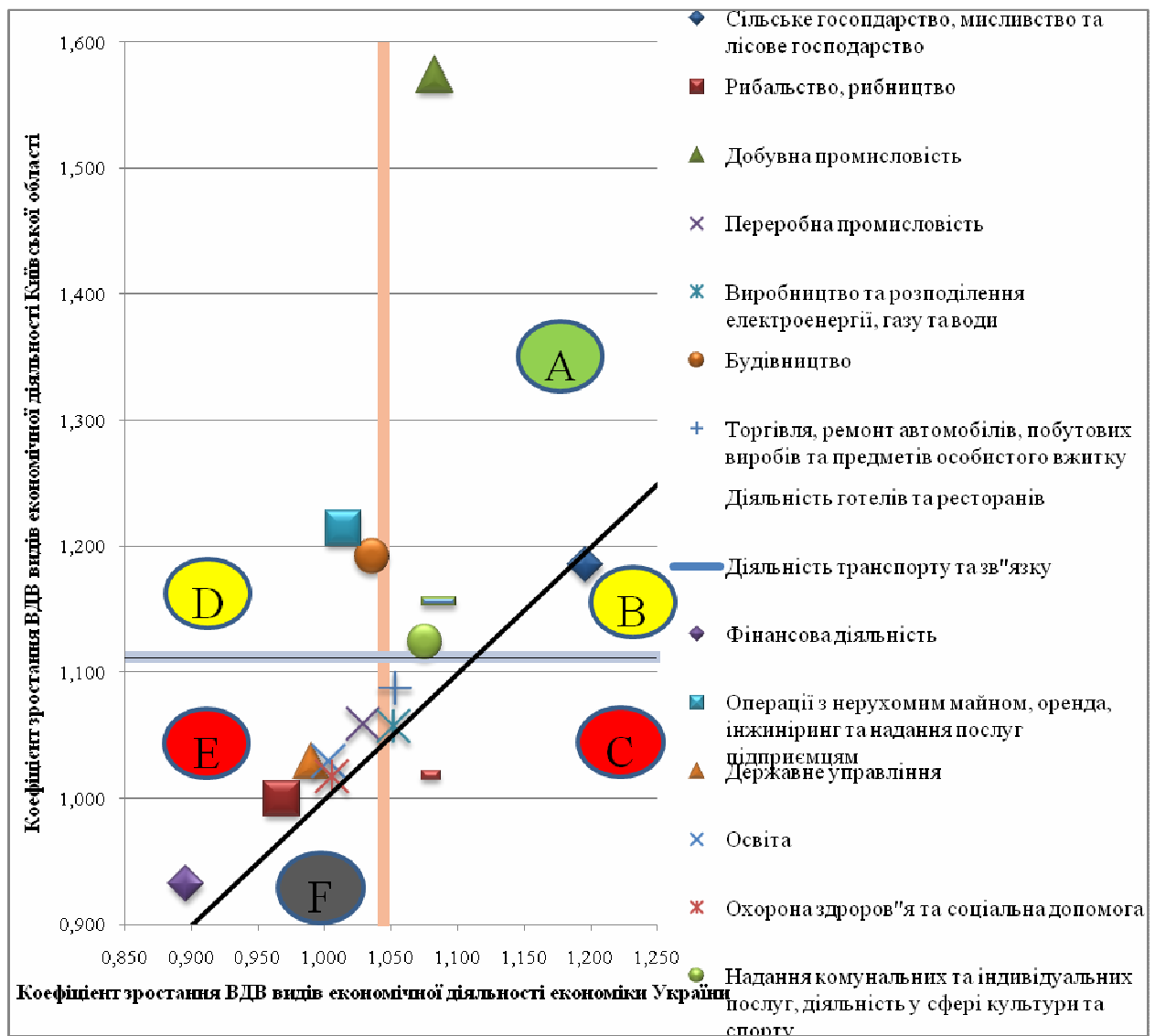

Рис. 4. Коефіцієнти спеціалізації Київської області за видами економічної діяльності за 2011 рр.

Графік, побудований за результатами аналізу Київської області методом «shift-share» за 2011 р., дозволяє отримати якісні висновки щодо розподілу видів економічної діяльності за їх конкурентоспроможністю (рис.5). До секції A потрапили три види економічної діяльності – добувна промисловість, діяльність транспорту та зв'язку, надання комунальних послуг та індивідуальних послуг, діяльність у сфері культуру та спорту. За підсумками 2011 р. ними досягнута найбільша ефективність на регіональному і національному рівнях. Добувна промисловість регіону переважно спеціалізується на матеріалах, що використовуються у будівництві – граніти, гнейси, каолін, глина, піски, забезпечуючи собі гарантований попит серед споживачів. Лідерство транспортної галузі пов'язано з введенням в дію потужних логістичних комплексів, яких в області дев'ять, чотири з них в районах близьких до столиці.

Сільське господарство, мисливство та лісове господарство опинилося в секції B. Цей вид діяльності має високий показник реалізації галузевого потенціалу на фоні обмежених регіональних можливостей. Аграрна галузь Київщини за рівнем продуктивності входить в десятку найкращих в Україні, зокрема займає друге місце з виробництва свинини та м'яса птиці, дев'яте з виробництва молока, перше з виробництва яєць, одинадцяте з рослинництва. Зростаюча власна потреба та потреба м. Києва у сільськогосподарській продукції стимулюватиме нарощуванню сільськогосподарського виробництва та сприятиме реалізації конкурентних переваг області.

Секція C, що представлена діяльністю готелів та ресторанів має темпи зростання галузі вищі порівняно з середньонаціональним рівнем, але гірші порівняно з секцією B. Треба зазначити, що у 2010 р. цей від діяльності розміщувався на межі секцій A та B погіршивши як регіональну, так і галузеву ефективність.

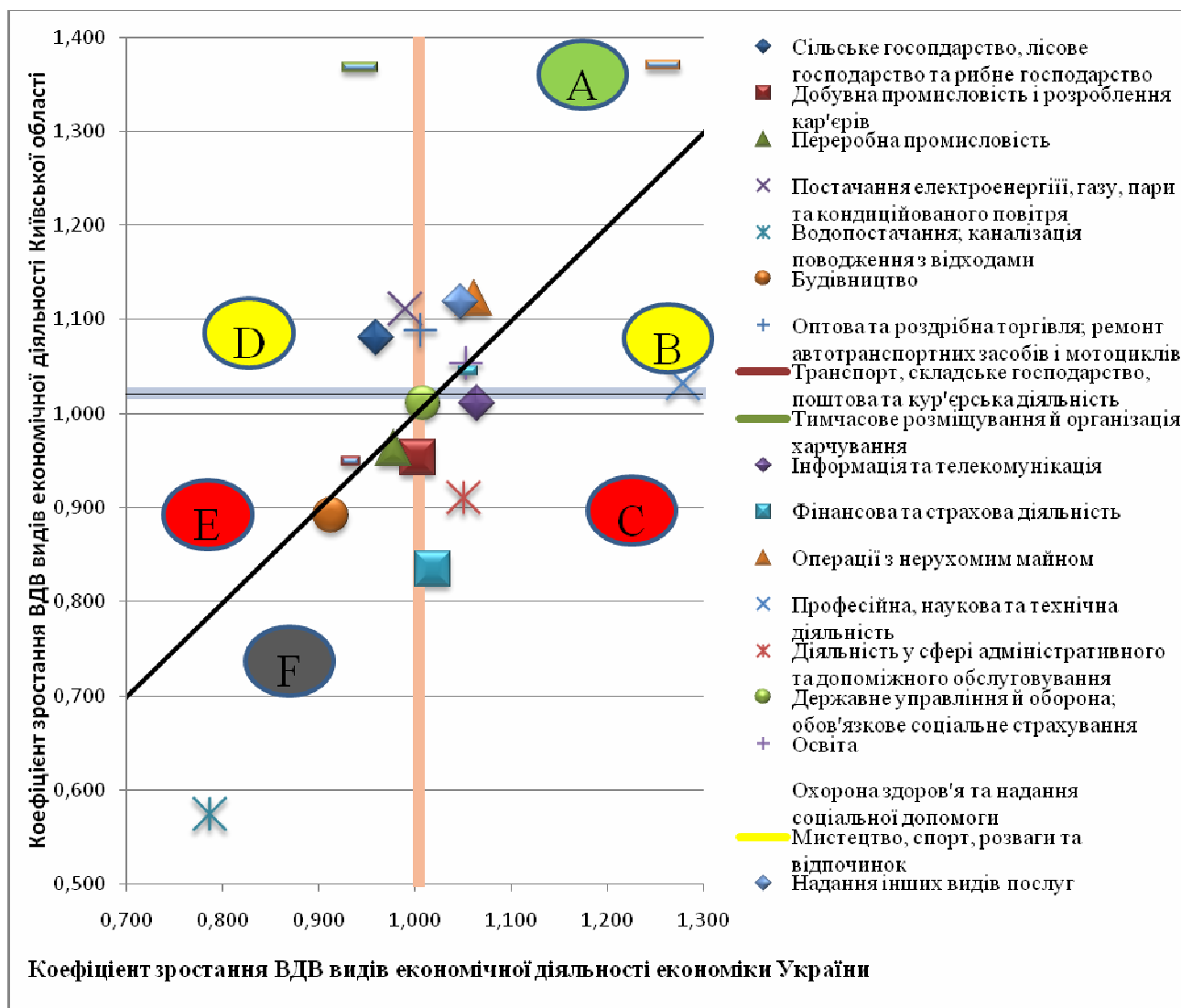

Рис. 5. Результати графічного аналізу конкурентоспроможності економіки Київської області методом «shift-share» за 2011 р.

Другий рік поспіль операції з нерухомим майном, оренда та будівництво потрапляють до секції *D*, що вказує на позбавлення їх діяльності порівняно з кризовими роками завдяки реалізації регіональних переваг на фоні слабкіших галузевих можливостей.

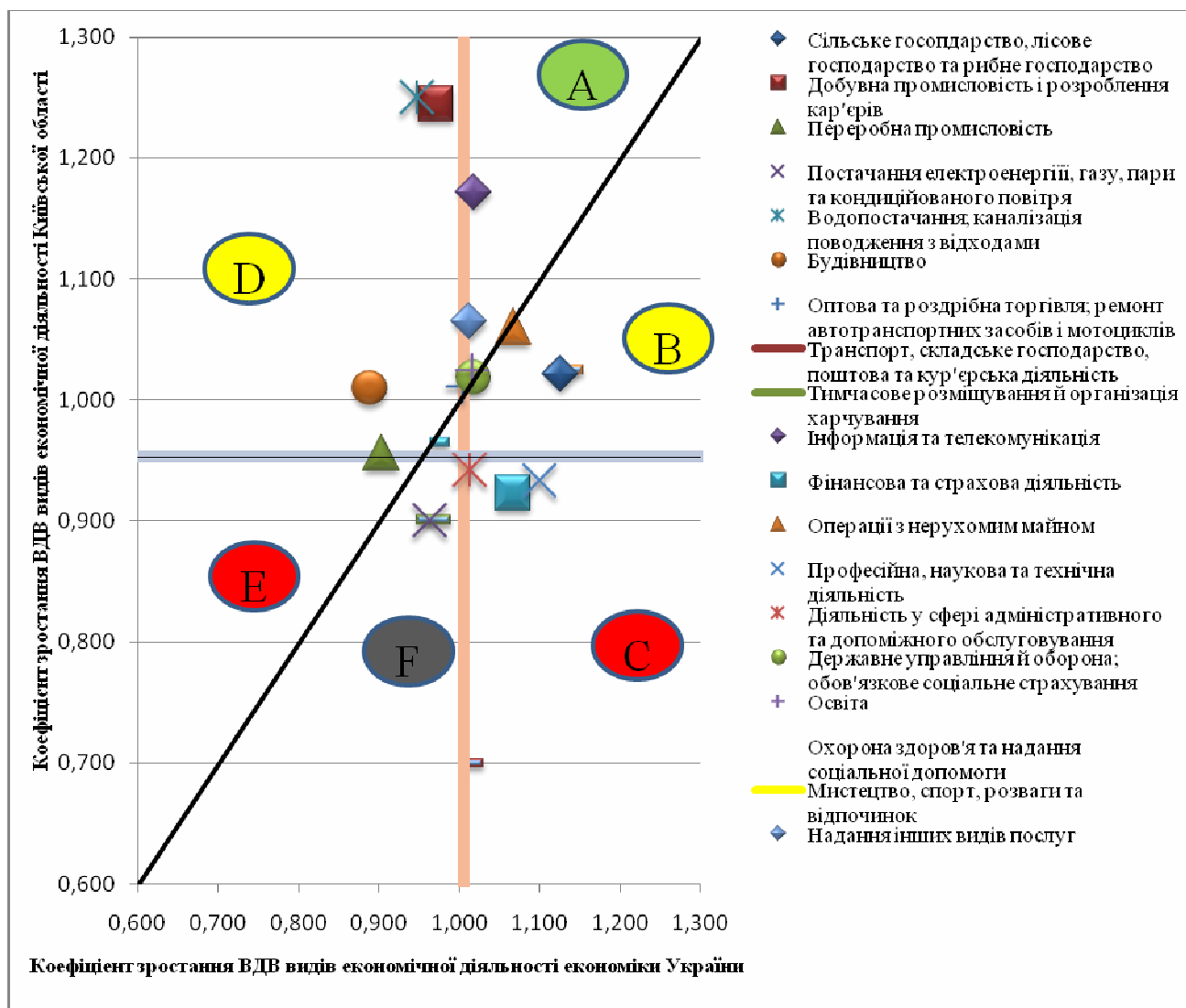
Дуже насиченою за розміщення елементів є секція *E* за підсумками 2011 р., до якої потрапили усі інші види діяльності. Переробна промисловість, виробництво та розподілення електроенергії, газу та води, торгівля, ремонт автомобілів та предметів особистого вжитку, освіта, охорона здоров'я, державне управління, рибальство та фінансова діяльність мають показники нижче національних, але в той же час характеризуються більш потужними регіональними можливостями порівняно з галузевими. У 2010 р. комплекс галузей промисловості входив до секції *C* і його переміщення до секції *E* свідчить про погіршення їх конкурентоспроможності, що пов'язане зі скороченням продукції машинобудування, виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції, металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри. Таким видам як освіта, охорона здоров'я, державне управління притаманні погіршення основних показників функціонування, що пояснюється кризою бюджетної сфери як на загальнодержавному, так і регіональному рівнях.

Незважаючи на зазначені вище проблеми, позитивним є фактор відсутності кризових видів економічної діяльності Київської області у секції *F* у 2011 р. У 2010 р. статус аутсайдерів отримали освіта, охорона здоров'я та соціальна допомога, державне управління, надання комунальних та індивідуальних послуг, діяльність у сфері культури та спорту. Таким чином, за рік більшість з них покращили реалізацію конкурентних переваг на галузевому та регіональному рівнях.

Рис. 6. Результати графічного аналізу конкурентоспроможності економіки Київської області методом «shift-share» за 2012 р.

Результати аналізу конкурентоспроможності видів економічної діяльності Київщини у 2012-2013 рр. представлені на рис.6 та рис.7. Треба зазначити, що економіка регіону за аналізований період представлена відповідно до нової редакції Класифікатора видів економічної діяльності. ДК 009:2010 включає 21 вид економічної діяльності (статистична інформація наводиться за 19 видами за виключенням діяльності домашніх господарств та діяльності екстериторіальних організацій) на відмінну від попереднього, інформація в розрізі якого є непорівнянною з попередніми роками.

Рис. 7. Результати графічного аналізу конкурентоспроможності економіки Київської області методом «shift-share» за 2013 р.

Для зручності сприйняття розподілу за секціями, результати дослідження за два роки зведені до двох інтегрованих таблиць (табл. 1, табл.2). Слід відмітити, інформація таблиці дозволяє провести порівняльний аналіз зміни конкурентоспроможності ВЕД, виявити переважний вплив національної, галузевої або регіональної компоненти. Одночасно з характеристиками та визначальними рисами видів економічної діяльності, наводяться пропозиції щодо коригування їх діяльності з метою посилення реалізації конкурентних переваг.

Зупинимось детально на підсумках секцій *A*, *B* та *D* (табл.1).

Таблиця 1.
Типологія видів економічної діяльності Київської області за 2012-2013 рр. за конкурентоспроможністю (секції *A*, *B*, *D*)

Секція	2012 р.	2013 р.	Характеристика ВЕД	Напрями коригування діяльності з метою посилення реалізації конкурентних переваг

лідери	A	1. Операції з нерухомим майном 2. Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів 3. Освіта 4. Мистецтво, спорт, розваги, відпочинок 5. Надання інших ВЕД	1. Інформація та телекомунікація 2. Державне управління 3. Освіта 4. Надання інших ВЕД	Зростають на галузевому та регіональному рівнях швидше порівняно з національним рівнем	Виявлення сприятливих факторів розвитку і розроблення заходів, спрямованих на посилення їхньої дії
	середняки	B	1. Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги 2. Професійна, наукова, технічна діяльність	1. Операції з нерухомим майном 2. Сільське, лісове та рибне господарство 3. Мистецтво, спорт, розваги, відпочинок	Мають тенденцію до зростання, але більш низькими темпами порівняно з національними
D		1. Сільське, лісове та рибне господарство 2. Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря 3. Тимчасове розміщення й організація харчування	1. Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів 2. Добувна промисловість 3. Переробна промисловість 4. Водопостачання каналізація, поводження з відходами 5. Будівництво		

Види економічної діяльності, що потрапили до секції *A*, характеризуються високою ефективністю на національному, галузевому та регіональному рівнях та формують групу лідерів. Їх подальший розвиток сприяє підвищенню конкурентоспроможності Київської області в цілому. До таких видів у 2012 р. відносилася торгівля, що пов'язане з функціонуванням міжрегіонального оптового ринку "Столичний" та систем мережевої торгівлі на Київщині. У 2013 р. цей вид пересунувся до секції *D* втративши конкурентні позиції у галузевому напрямі. Більшість з передових видів діяльності (стабільно освіта) є галузями сервісної сфери, що закріплює переорієнтація економіки регіону з сільськогосподарської на сферу послуг.

У 2013 р. порівняно з 2012 р. покращили конкурентні позиції сільськогосподарські, промислові та будівні галузі. За рахунок зміцнення галузевих позицій та деякого послаблення (але не критичного) регіональних позицій перейшли з секції *D* до *B* аграрні види діяльності, з *F* до *D* – добувна та переробна промисловість, водопостачання, каналізація, поводження з відходами та будівництво. Саме використання внутрішнього потенціалу, про який йшлося у попередніх поясненнях, дозволило вказаним видам діяльності подолати критичну межу та зайняти позиції середняків.

Типологія видів економічної діяльності у другій частині аналізу дозволяє проаналізувати критичність їх стану та можливості виходу з нього (табл.2). Проблемні види секцій *C* та *E* об'єднує значення їх показників, що є нижчими за національний та регіональний рівень. Проте, перша група має вищий галузевий потенціал, друга – кращі регіональні можливості. Стабільну позицію у секції *C* протягом двох років займає фінансова та страхова діяльність, хоча не відноситься до галузей спеціалізації регіону. Вид діяльності транспорт перейшов з секції *E* до *C* шляхом більш якісної реалізації галузевих переваг порівняно з регіональними за рахунок подальшого розвитку логістичних центрів, як вже зазначалось.

У 2013 р. жодний вид діяльності не потрапив до секції *E* порівняно з одним представником у 2012 р., що в цілому не вплинуло на загальну кількість проблемних видів, проте вказує на позитивну тенденцію у розвитку регіональної економіки Київщини. Кількість видів діяльності-аутсайдерів суттєво не змінилася (секція *F* у 2012 р. – 4, 2013 р. – 3), але принципово змінився якісний склад групи. Втратили позиції попереднього року охорона здоров'я та соціальна допомога, постачання електроенергії, газу, пари та тимчасове розміщення й організація харчування.

У 2012 р. державне управління й оборона зайняли позицію на перетині національних показників та регіональних, що характеризує результати функціонування цього сектору як оптимальні для національної

економіки. У 2013 р. до подібного розміщення максимально наблизилася діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування.

Таблиця 2
Типологія видів економічної діяльності Київської області за 2012-2013 рр. за конкурентоспроможністю(секції С, Е, F)

Секція		2012 р.	2013 р.	Характеристика ВЕД	Напрями коригування діяльності з метою посилення реалізації конкурентних переваг
проблемні	С	1. Фінансова та страхова діяльність 2. Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування 3. Інформація та телекомунікація	1. Фінансова та страхова діяльність 2. Професійна, наукова, технічна діяльність 3. Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність 4. Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	Мають тенденцію до спаду, але повільніше порівняно з загальнонаціональним рівнем	Виявлення ступеня важливості, перспективності їх розвитку і прийняття управлінських рішень на національному рівні, спрямованих на покращення якості їх функціонування або підтримка подальшого розвитку в межах доцільності
	Е	1. Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	-		
аутсайтери	F	1. Добувна промисловість 2. Переробна промисловість 3. Водопостачання; каналізація, поводження з відходами 4. Будівництво	1. Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги 2. Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря 3. Тимчасове розміщення й організація харчування	Спостерігається погіршення усіх показників	У зв'язку з обмеженістю факторів розвитку рекомендується мінімальна підтримка, а у разі відсутності перспектив – втрачають підтримку з боку держави

Висновки. Факторна декомпозиція за допомогою методу «shift-share» дозволяє розкласти загальний приріст валової доданої вартості регіону на національну, галузеву та регіональну компоненти. Аналіз конкурентоспроможності запропонованим методом розширює можливості регіонального аналізу у виявленні впливу на господарство регіону національної економіки, факторів внутрішньої ефективності кожного виду економічної діяльності та специфічних умов регіональної економіки. Протягом 2010-2013 рр. ВДВ Київської області у сфері послуг (торгівля, операції з нерухомими майном, послуги юридичним і фізичним особам, транспорт, зв'язок, інформація та телекомунікація значно випереджали темпи зростання ВДВ у промисловості, сільському господарстві та будівництві. Розміщення оптимального перетину національного рівня фізичного обсягу ВДВ з регіональним у 2013 р. нижче лінії симетричності порівняно з 2012 р. (вище лінії) вказує на загальне погіршення реалізації конкурентоспроможності Київщини та її видів економічної діяльності.

Подальша реалізація переваг методу «shift-share» можлива у вивченні розподілу видів економічної діяльності за конкурентоспроможністю у розрізі районів та районних центрів регіонів України.

Література.

1. Валовий регіональний продукт за 2011 рік : стат. зб. // Державна служба статистики України. – К. : [б.в.], 2013. – 166 с.
2. Валовий регіональний продукт за 2013 рік : стат. зб. // Державна служба статистики України. – К. : [б.в.], 2015. – 128 с.

3. Герасимчук З. В. Регіональна політика сталого розвитку: теорія, методологія, практика : монографія / З. В. Герасимчук ; Луц. нац. техн. ун-т. – Луцьк : Надстир'я, 2008. – 528 с.
4. Данилишин Б. М. Соціально-економічні проблеми розвитку регіонів: методологія і практика / Б. М. Данилишин [и др.] ; ред. Б. М. Данилишин; НАН України, Рада по вивченню продуктивних сил України. – Черкаси : ЧДТУ, 2006. – 315 с.
5. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon3.rada.gov.ua/laws/file/text/26/f430556n22.zip
6. Конкурентоспроможність регіонів України: методологія і практика [Текст] / Л. Г. Чернюк [та ін.] ; наук. ред. Л. Г. Чернюк ; НАН України, Рада по вивченню продукт. сил України. - К. : [б. в.], 2010. - 107 с.
7. Макаренко М.В. Конкурентоспроможність регіонів: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / Макаренко М. В. ; Донец. держ. ун-т упр. - Донецьк : Східний видавничий дім, 2012. - 323 с.
8. Петкова Л. О. Економічне зростання в Україні: регіональний вимір / Л. О. Петкова. – Черкаси : ЧДТУ, 2004. – 272 с.
9. Стратегія розвитку Київської області на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://koda.gov.ua/proekt_strategiji_regionalnogo_rozvitku_kijivskoj_oblasti_na_period_do_2020_roku
10. Трубнік Т. Є. Використання методу «Shift-Share» аналізу для оцінювання якості секторальних зрушень / Т. Є. Трубнік // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка» – 2012. – № 7. – Режим доступу до журналу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1281&p=1>

References.

1. State Statistics Service of Ukraine (2013), “Valovj rehional'nyj produkt za 2011 rik” [Gross regional product in 2011. Statistical yearbook], Derzhstat, Kyiv, Ukraine.
2. State Statistics Service of Ukraine (2015), “Valovj rehional'nyj produkt za 2013 rik ” [Gross regional product in 2013. Statistical yearbook], Derzhstat, Kyiv, Ukraine.
3. Gerasymchuk, Z.V. (2008), *Rehional'na polityka staloho rozvytku: teoriia, metodolohiia, praktyka* [Regional policy of sustainable development: theory, methodology, practice], Nadstyr'ya, Lutsk, Ukraine.
4. Danylyshyn, B.M. (2006), *Sotsial'no-ekonomichni problemy rozvytku rehioniv: metodolohiia i praktyka* [Socio-economic problems of regional development: methodology and practice], Cherkasy State Technological University, Cherkasy, Ukraine.
5. Cabinet of Ministers of Ukraine (2014), “National Strategy for Regional Development until 2020”, available at: zakon3.rada.gov.ua/laws/file/text/26/f430556n22.zip (Accessed 13 July 2015)
6. Chernjuk, L.G. (2010), *Konkurentospromozhnist' rehioniv Ukrainy: metodolohiia i praktyka* [Competitiveness of Regions of Ukraine: Methodology and Practice], Council of Productive Forces, Kyiv, Ukraine.
7. Makarenko, M.V (2012), *Konkurentospromozhnist' rehioniv: teoriia, metodolohiia, praktyka* [Competitiveness of Regions: theory, methodology, practice], East Publishing House, Donetsk, Ukraine.
8. Petkova, L.O. (2004), *Ekonomichne zrostannia v Ukraini: rehional'nyj vymir* [Economic growth in Ukraine: regional dimension], Cherkasy State Technological University, Cherkasy, Ukraine.
9. The official site of Kiev's Regional State Administration (2014), “Development strategy of the Kiev region for the period 2020”, available at: http://koda.gov.ua/proekt_strategiji_regionalnogo_rozvitku_kijivskoj_oblasti_na_period_do_2020_roku (Accessed 15 July 2015)
10. Trubnik, T.E (2012), “Using the method "shift – share" analysis for evaluation the quality of sectoral change”, *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 7, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1281&p=1> (Accessed 13 Aug 2015).

Стаття надійшла до редакції 17.10.2015 р.